

Veteranenbeleid

Factsheet

Beleidsdoelstellingen

In 1990 verscheen in Nederland de eerste veteranennota, getiteld "Zorg voor veteranen in samenhang". De nota vermeldde twee centrale beleidsdoelstellingen:

- het uitdragen en vergroten van maatschappelijke erkenning voor veteranen;
- het minimaliseren van de negatieve (gezondheids)gevolgen van de oorlogs- of uitzendervaringen.

De overheid erkende daarmee in 1990 dat zij op het gebied van erkenning en nazorg voor veteranen decennialang tekort was geschoten en dat zij mede verantwoordelijk is voor de gezondheid en het welzijn van veteranen.

Het huidige veteranenbeleid is gebaseerd op de Veteranenwet (2012) en het Veteranenbesluit (2014). De oorspronkelijke doelstellingen van het beleid staan daarbij nog altijd overeind.

Definitie en aantallen

Een veteraan is – volgens de Veteranenwet – “de militair, de gewezen militair, of de gewezen dienstplichtige, van de Nederlandse krijgsmacht, dan wel van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger, alsmede degene die behoorde tot het vaarplichtig koopvaardijpersoneel, die het Koninkrijk der Nederlanden heeft gediend onder oorlogsomstandigheden dan wel heeft deelgenomen aan een missie ter handhaving of bevordering van de internationale rechtsorde voor zover deze missie bij regeling van Onze Minister is aangewezen.” Bij missies moet men vooral denken aan de vredesoperaties van de Verenigde Naties, de NAVO en de Europese Unie.

Nederland kent vier hoofdgroepen veteranen. De omvang van de groepen vertoont bij benadering de volgende ontwikkeling:

	Ingezette Ned. militairen	Aantal veteranen 1990	Aantal veteranen 2005	Aantal veteranen 2010	Aantal veteranen 2014
WO II 1940-1945	380.000	135.000	16.500	5.000	3.500
Ned-Indië 1945-1950	170.000	120.000	60.000	35.000	26.500
Nieuw-Guinea 1950-1962	30.000	27.000	20.000	15.000	13.000
Vredesoperaties 1945-2014	90.000	11.000	49.500	56.000	82.000
Totaal	670.000	293.000	146.000	111.000	125.000

Partners in beeld

Diverse partijen zijn betrokken bij het formuleren en uitvoeren van het veteranenbeleid. Samen dragen zij bij aan het vergroten van de maatschappelijke erkenning en waardering en aan het verstrekken van nazorg aan veteranen. De belangrijkste partijen zijn:

- het Ministerie van Defensie die het beleid vaststelt en financiert en diverse beleidsinitiatieven uitvoert;
- de Stichting het Veteraneninstituut (Vi) die namens het ministerie een groot deel van het veteranenbeleid uitvoert;
- het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV) dat op het gebied van veteranenzorg een spilfunctie vervult;
- de Stichting Veteranen Platform die als koepelorganisatie van ruim veertig veteranenorganisaties en vakbonden de belangen van de veteranen behartigt;
- de Stichting Nederlandse Veteranendag (NLVD) die jaarlijks de Nederlandse Veteranendag organiseert en maatschappelijke waardering voor veteranen stimuleert.

Hoofdelementen van beleidsuitvoering

Erkenning en waardering

Het Ministerie van Defensie, de NLVD en het Vi streven er naar - samen met veteranenorganisaties – om de bekendheid met oorlogs- en uitzendervaringen in de samenleving en de maatschappelijke erkenning en waardering voor veteranen te vergroten. Dit doen ze onder meer door:

- het (helpen) organiseren van de Nederlandse Veteranendag die sinds 2005 jaarlijks op de laatste zaterdag van juni plaatsvindt;
- de organisatie van veteranendagen (krijgsmachtdelen) en het aanbieden van reüniefaciliteiten;
- het ondersteunen van de organisatie van lokale en regionale veteranendagen;
- het toekennen van onderscheidingen, waaronder het Draaginsigne Veteranen;
- het verstrekken van de veteranenpas en de uitgave van de veteranenperiodiek Checkpoint;
- het uitvoeren en stimuleren van onderzoek;
- het verstrekken van informatie en het uitdragen van kennis, onder meer aan de media en scholieren.

Op het gebied van maatschappelijke waardering speelt het Vi in Doorn een belangrijke rol. In 2014 heeft het Vi ruim 66.000 veteranen (ruim driekwart van alle postactieve veteranen) met een veteranenpas in zijn bestand. Deze veteranenpashouders kunnen gebruikmaken van voordelen die aan deze pas zijn verbonden.

Zorg en nazorg

Op enig moment kunnen veteranen aanpassingsproblemen of negatieve gezondheidsgevolgen ervaren van hun militaire oorlogs- of uitzendervaringen. Sommigen van hen hebben klachten van psychische of psychosociale aard. Vooral veteranen met ernstige en/of langdurige verwerkingsproblemen of andere gezondheidsklachten zijn gebaat bij professionele hulp. Veteranen in werkelijke dienst kunnen dan terugvallen op de zorgvoorzieningen die Defensie biedt. De kern van het zorgsysteem voor de postactieve veteranen bestaat uit:

- Het Veteranenloket van het Vi waarbinnen diverse organisaties samenwerken. Dit loket is hét eerste aanspreekpunt voor veteranen, hun relaties en andere direct betrokkenen, zoals verwijzers en behandelaars. Men kan het Veteranenloket raadplegen voor informatie en dienstverlening. Het loket is de toegang tot en doorgeleiding naar begeleiding, psychische hulp en materiële hulp voor veteranen.
- Het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV). Het LZV is een samenwerkingsverband van negen civiele en drie militaire zorginstellingen. De dienstverlening varieert van geestelijke verzorging, maatschappelijk werk, laagdrempelige ondersteuning tot meer gespecialiseerde hulpverlening.
- Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds dat namens Defensie voorziet in materiële dienstverlening aan oorlogs- en diensslachtoffers, zoals uitkeringen, invaliditeitspensioenen en verstrekkingen.

De Raad voor civiel-militaire Zorg en Onderzoek (RZO) bewaakt sinds 2007 de kwaliteit van de veteranenzorg. Daarnaast stimuleert zij de samenwerking tussen de zorgpartners en geeft zij advies over wetenschappelijk onderzoek naar uitzendgerelateerde aandoeningen.

Het Veteranen Registratie Systeem (VRS) van het Ministerie van Defensie – waarin alle veteranen zijn opgenomen – zorgt er voor dat veteranen altijd kunnen worden benaderd voor bijvoorbeeld voorlichting of onderzoek.

Nadere informatie

Deze factsheet biedt een overzicht op hoofdlijnen. Voor nadere informatie over het veteranenbeleid kunt u de volgende websites bezoeken: www.mindef.nl, www.veteraneninstituut.nl, www.veteranenloket.nl, www.veteranendag.nl en www.lzv-groep.nl. Ook kunt u per telefoon (088 334 00 50) of per e-mail (info@veteraneninstituut.nl) contact met ons opnemen.

Dit is een uitgave van het Veteraneninstituut.
November 2014.

- Veteranenbeleid -

www.veteraneninstituut.nl